

“නඩුවකදී ලේඛන භාවිතා කිරීමේදී දැනගත යුතු කරුණු
කීපයක් හා සාක්ෂි ආඥාපනත”

1	ආරම්භය	19
2.	ලේඛනය	19
3.	ලේඛනගත සාක්ෂි	22
4.	ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික සාක්ෂි	23
5.	ප්‍රසිද්ධ සහ පුද්ගලික ලේඛන	26
6.	නඩු විභාගයකට පෙර ලේඛන යොදා ගැනීම	28
7.	නඩු විභාගයක දී ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීම	31
7.1	ද්විතීයික සාක්ෂි මෙහෙයවීමට පදනම සකස් කර ගැනීම	39
8.	ලේඛන ලැයිස්තුව	41
9.	ලේඛන සම්බන්ධයෙන් සහ ලේඛන ඉදිරිපත් කරමින් සාක්ෂි ලබා දීමට සාක්ෂිකරුවන් කැඳවීම	44
10.	නඩු විභාගයේදී ලේඛනගත සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීම	48
11.	ලේඛනයක සත්‍යතාවය ඔප්පු කිරීම	59
11.1	අත්සන සහ අත් අකුරු ඔප්පු කිරීම	60
11.2	අත්සන	61
11.3	ඒත්තු ගැන්වීමෙන් අත්සන හෝ අත් අකුරු ඔප්පු කිරීම	63
11.4	සහතික කිරීම නීති මගින් අවශ්‍ය ලේඛනයක් ලියා අත්සන් කරන ලද බව සත්‍ය බැව් ඔප්පු කිරීම	63
12.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 68 වගන්තිය	64
12.1	සහතික කිරීම	65
12.2	සහතික කරන එක් සාක්ෂිකරුවකු කැඳවන තෙක්	67

12.3	නිසි ලෙසින් සහතික කළ බව ඔප්පු කිරීම	72
12.4	68 වගන්තියට ඇති ව්‍යතිරේක	73
12.5	සහතික කළ යුතු බවට නීතියෙන් ප්‍රතිපාදන සලස්වා ඇති ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් 68 වගන්තියෙන් ඇති කරන බලපෑම	75
13.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 69 වගන්තිය	76
14.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 70 වගන්තිය	80
15.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 71 වගන්තිය	82
16.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 72 වගන්තිය	86
17.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 73 වගන්තිය	87
17.1	විද්වත් අත්සන	94
18.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 74 සහ 75 වගන්ති (ප්‍රසිද්ධ සහ පුද්ගලික ලේඛන)	95
18.1	චරික්ෂා කිරීමේ අයිතිවාසිකම	99
18.2	ප්‍රසිද්ධ ලේඛනවල අනුකූලත්වය	100
18.3	පනත් හෝ පනත්වල වාර්තාවන්ගෙන් යුත් ලේඛන	101
18.4	දිවයිනේ තබා ඇති පුද්ගලික ලේඛනවල ප්‍රසිද්ධ වාර්තා	102
18.5	මිනුම්පති හෝ ඔහු වෙනුවට ක්‍රියාකරන නිලධාරියකු විසින් අත්සන් කරන ලදැයි අදහස් කරනු ලබන සැලැස්මවල්, මිනුම් සටහන් හෝ සිතියම්	103
18.6	විරෝධය පෑම	104
19.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 76 වගන්තිය	104
20.	77 වගන්තිය	106
21.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 78 වගන්තිය	107
22.	ලේඛන සම්බන්ධයෙන් වන පූර්ව නිගමන	111
22.1	පූර්ව නිගමන	112
23.	79 වගන්තිය	113
23.1	විරෝධතාව දැක්වීම	115
24.	සාක්ෂි වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ඇතිකර ගත යුතු පූර්ව නිගමනය (80 වන වගන්තිය)	116

24.1	සාක්ෂිකරුවකු විසින් දෙනු ලබන සාක්ෂියේ හෝ සාක්ෂියේ කොටසක යම් වාර්තාවක් හෝ සන්දේශයක්	117
24.2	ප්‍රකාශයක් හෝ වරද කියාපෑමක්	118
24.3	පූර්ව නිගමන	119
24.4	වැදගත් කරුණක්	119
25.	ගැසට් පත්‍ර පිළිබඳ පූර්ව නිගමනය	120
25.1	ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර	122
25.2	2006 අංක 19 දරණ පනත	122
26.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 82 වගන්තියෙන් හඳුන්වා දෙන පූර්ව නිගමනය	123
27.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 83 වගන්තිය	124
28.	84 වගන්තිය	126
29.	ඇටෝර්නි බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ඇතිකර ගත හැකි පූර්ව නිගමනය	127
30.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 86 වගන්තිය	130
31.	ග්‍රන්ථ හා සිතියම් සම්බන්ධ පූර්ව නිගමන	131
32.	ටෙලිග්‍රෑම්	132
33.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 89 වගන්තිය	134
34.	පුරාණ ලේඛන	135
35.	බැංකුකරුවන්ගේ පොත්	136
35.1	බැංකුකරුවන්ගේ පොත්වල සහතික පිටපත්	138
35.2	බැංකුකරුවන්ගේ පොත්වල සටහන් ඔප්පු කිරීම	140
35.3	පොත් ඉදිරිපත් කරන ලෙස බැංකු නිලධාරියාට බල කළ නොහැකි අවස්ථා	141
35.4	අධිකරණයේ හෝ විනිශ්චයකරුගේ ආඥාවක් පරිදි පොත් පරීක්ෂා කිරීම	141
35.5	ඒක පාර්ශ්විකව කරනු ලැබෙන නියෝගයකදී තත්ත්වය	143
35.6	බැංකුව - බැංකු පාස්පොත - ගනුදෙනුකරුවා	144
35.7	ගාස්තු	145
36.	ලිඛිත සාක්ෂි යෙදීමෙන් කපීත සාක්ෂි බැහැර කිරීම	146

36.1	හැඳින්වීම	146
36.2	පරිච්ඡේදයේ අදාළත්වය	148
36.3	91 වගන්තිය - ලේඛන බවට පමුණුවන ලැබූ ගිවිසුම්වල, ප්‍රදානවල හෝ දේපළ හිමිකිරීමවල කොන්දේසි පිළිබඳ සාක්ෂි	152
36.3.1	හැඳින්වීම	153
36.3.2	මුද්දර ගාස්තු	155
36.3.3	අ) ගිවිසුමක හෝ ප්‍රදානයක හෝ අන් අයුරින් දේපළ හිමිකිරීමක කොන්දේසි පාර්ශ්වකරුවන් විසින් හෝ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ කැමැත්තෙන් ලේඛනයකට පමුණුවා ඇති විට ද,	156
36.3.4	ලේඛනය විරුද්ධ පාර්ශ්වකරු අත පැවතීම	163
36.3.5	කථිත සාක්ෂි ලබාදීම	163
36.3.6	කථිත සාක්ෂි ලබාදීම බැහැර කිරීමට අවශ්‍ය නොවන අවස්ථා	163
36.3.7	වගන්තිය තෙවැනි පාර්ශ්වයකට ද අදාළ වේ.	165
36.3.8	නඩු නිමිති දෙකක් තිබූ විට තත්ත්වය	165
36.3.9	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 22 වගන්තිය	166
36.3.10	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 144 වගන්තිය සහ විරෝධය පෑම.	167
36.3.11	ආ) යම් කරුණක් ලේඛනයකට පමුණුවාලිය යුතුය යි නීතියකින් අවශ්‍ය වී ඇති සියලු විටදීත්,	168
36.3.12	ව්‍යතිරේක අංක 1	170
36.3.13	ව්‍යතිරේක අංක 2	170
36.3.14	පැහැදිලි කිරීම 1	171
36.3.15	පැහැදිලි කිරීම 2	171
36.3.16	පැහැදිලි කිරීම 3	171
37.	92 වගන්තිය	172
37.1	හැඳින්වීම	174

37.2	අදාළත්වය	176
37.3	යෙදෙන අයුරු	177
37.4	හබ කරන කරුණ - ප්‍රශ්නගත ලේඛනය හා බැඳුණ අනිකුත් ලේඛන	179
37.5	91 වගන්තිය සහ 92 වගන්ති අතර වෙනස්කම් සහ සමානකම්	179
37.6	ප්‍රසිද්ධ ලේඛන	180
37.7	නඩු තීන්දු සහ 92 වගන්තිය	181
37.8	පාර්ශ්වයන්ගේ හැසිරීම සහ 92 වගන්තිය	181
37.9	92 වගන්තියේ අතුරු විධාන	186
37.9.1	අතුරු විධානය. 1	188
37.9.2	වංචාව	190
37.9.3	බිය ගැන්වීම	191
37.9.4	නීති විරෝධී බව	191
37.9.5	නිසි පරිදි ලියා අත්සන් කර නැති බව	192
37.9.6	ගිවිසුමට බැඳෙන යම් පාර්ශ්වයකගේ නොහැකියාව	192
37.9.7	දිනය වැරදි ලෙස යොදා තිබීම	192
37.9.8	සිද්ධිය හෝ නීතිය පිළිබඳ වරද	192
38.	අතුරු විධානය. 2	194
39.	අතුරු විධානය. 3	197
39.1	එස්කෝරුව	199
40.	අතුරු විධානය. 4	201
40.1	92 (4) අතුරු විධානය සහ ප්‍රතිබන්ධනය	202
41.	අතුරු විධානය. 5	203
42.	අතුරු විධානය. 6	205
42.1	පෙනෙන සහ නොපෙනෙන (Patent and Latent)	209
43.	ලේඛන අර්ථ නිරූපනය සහ සාක්ෂි ආඥාපනත	211
43.1	හැඳින්වීම	211
43.2	අර්ථ නිරූපනය	212
43.3	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 7 වන පරිච්ඡේදය	217

43.4	93 වගන්තිය	217
43.4.1	පැහැදිලි කිරීම	217
43.4.2	පරීක්ෂණය	219
43.5	94 වගන්තිය	223
43.5.1	පැහැදිලි කිරීම සහ භාවිතා වන ආකාරය	224
43.6	95 වගන්තිය	225
43.6.1	පැහැදිලි කිරීම	226
43.6.2	අසම්පූර්ණ විස්තර කිරීම	227
43.6.3	වේතනාව පෙන්නුම් කරන ප්‍රකාශ	229
43.6.4	මායිම් සහ ප්‍රමාණයන් පිළිබඳ වෙනස්කම්	229
43.6.5	නඩු තීන්දුවක පවතින නොපෙනෙන ව්‍යාකූලතාවක්	229
43.7	96 වගන්තිය	230
43.7.1	පැහැදිලි කිරීම	230
43.8	97 වගන්තිය	234
43.8.1	පැහැදිලි කිරීම	235
43.9	94 - 97 වගන්තිවල සාරාංශය	236
43.10	ලේඛන අර්ථ නිරූපනය - අධිකරණය / ජූරිය සහ සාක්ෂිකරු	237
43.11	98 වගන්තිය	238
43.11.1	පැහැදිලි කිරීම	238
43.12	99 වගන්තිය	240
43.12.1	පැහැදිලි කිරීම	240
44.	ඒත්තු ගැනීම්	241
44.1	ඒත්තු ගැනීම් - සාරාංශය	241
44.2	සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය	242
44.3	අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය	244
44.4	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 17 වගන්තිය	245
44.5	සාක්ෂි ආඥාපනතට අනුව ඒත්තු ගැනීම් යනු	248
44.5.1	පැහැදිලි කිරීම	249
45.	වරප්‍රසාද ලත් ලේඛන	255
46.	ලිඛිත කරුණු පිළිබඳ සාක්ෂි	257

47.	සාක්ෂිකරුගෙන් පරස්පර ලකුණු කිරීම	258
47.1	සාක්ෂිකරුවෙක් විසින් වෙනත් අවස්ථාවකදී කරනු ලැබූ ප්‍රකාශයක් සම්බන්ධයෙන් හරස් ප්‍රශ්න කිරීම.	259
47.2	සිහි තබා ගත යුතු වැදගත් කරුණු	261
47.2.1	සාක්ෂිකරු පෙරදී කරනු ලැබූ ප්‍රකාශ පමණක් පරස්පර සඳහා යොදා ගත හැකිය	261
47.2.2	එකී පූර්ව ප්‍රකාශය ලිඛිතව තිබිය යුතුය	262
47.2.3	එකී ලේඛනය නොපෙන්වා ප්‍රශ්න ඇසීමට හැකි වීම	262
47.2.4	අගතිදායී සාක්ෂිකරු	263
47.2.5	හරස් ප්‍රශ්න කිරීම අතරතුරේදී සාක්ෂිකරුට ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ ලේඛන බැලීමට නීතිඥවරයාට ඇති අයිතිය	263
47.2.6	පරස්පරයක් ලකුණු කිරීමේදී සාක්ෂිකරු පෙර දී ප්‍රශ්නගත ප්‍රකාශය සිදු කළ බව පිළිනොගැනීමට අවශ්‍ය නොවේ	263
47.2.7	ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය වන්නේ ලේඛනයේ පරස්පර කොටස පමණකි.	264
47.2.8	පූර්වයෙන් කරනු ලැබූ ප්‍රකාශයක් වර්තමාන ප්‍රකාශය හා නොගැලපීම	265
47.2.9	ප්‍රකාශයක් තුළ ඇති උභ්‍යන්තරවත් පරස්පරතා ලෙසින් සැලකීමට නොහැකි වීම	265
48.	තහවුරු කිරීමට ලේඛන භාවිතා කිරීම	266
48.1	157 වගන්තිය	266
48.1.1	සැලකිය යුතු කරුණු	266
49.	මෙම ලිපියේදී සාකච්ඡා නොකරනු ලැබූ වැදගත් විය හැකි අතිකුත් කරුණු	269
50.	ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කරවීමට කැඳවූ සාක්ෂිකරුගෙන් හරස් ප්‍රශ්න ඇසීම	273
51.	අවසානය	275

**ප්‍රවාදක සාක්ෂි හා ප්‍රවාදක සාක්ෂි බැහැර කිරීමේ රීතියට
එරෙහි ව්‍යතිරේක (සාක්ෂි ආඥාපනතට අනුව)**

52.	ආරම්භය	276
53.	සාක්ෂි නීතියේ වැදගත්කම	277
53.1	ප්‍රතිපාක්ෂික නඩු විසඳීමේ ක්‍රියාවලිය	278
53.2	සිවිල් සහ අපරාධ නඩු කටයුතුවල ස්වභාවය සහ අරමුණ	279
54.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි හඳුනා ගැනීම.	281
55.	ප්‍රවාදකයක් සාක්ෂි වන්නේ කෙසේද?	285
56.	සාප්‍ර හා ප්‍රවාදක සාක්ෂි අතර වෙනස	287
57.	සාක්ෂි ආඥාපනත සහ ප්‍රවාදක සාක්ෂි	289
58.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි බැහැර කිරීම සාධාරණීය කිරීමට හේතු	289
59.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි බැහැර කිරීම නිසා ඉවත් නොවන සාක්ෂි	296
60.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි සහ යාන්ත්‍රිකව නිර්මාණය කරනු ලැබූ ලේඛන	298
61.	1999 අංක 32 දරණ සාක්ෂි (විශේෂ විධිවිධාන) පනත	299
62.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි සහ අධිකරණයේ කාර්ය භාරය	301
63.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි රීතියේ අවාසි	302
63.1	ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව	304
64.	මේ සම්බන්ධයෙන් ගත හැකි පියවර	305
65.	ප්‍රවාදක සාක්ෂි බැහැර කිරීමේ රීතියට ඇති ව්‍යතිරේක	306
65.1	ඒකසිද්ධිකරය - <i>res gestae</i>	306
65.2	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 7, 8, 9, 10 සහ 14 වගන්ති	311
65.3	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 13 වගන්තිය	316
66.	ඒත්තු ගැන්වීම්	320
66.1	වරද කියාපෑම	324
67.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 30 වගන්තිය	327
68.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 32 වගන්තිය	329

68.1.1	(1) උප වගන්තිය	329
68.1.2	මරණාපන්න ප්‍රකාශයක සාක්ෂිමය අගය	336
68.2	(2) උප වගන්තිය	337
68.3	(3) උප වගන්තිය	339
68.4	(4) උප වගන්තිය	341
68.5	(5) උප වගන්තිය	343
68.6	(6) උප වගන්තිය	346
68.6.1	32 (5) සහ 32 (6) වගන්ති අතර වෙනස්කම්	346
68.7	(7) උප වගන්තිය	347
68.8	(8) උප වගන්තිය	347
69.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 33 වගන්තිය	349
69.1	ලඝු නොවන පරීක්ෂණය සහ 33 වගන්තිය	355
70.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 34 වගන්තිය	358
71.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 35 වගන්තිය	360
71.1	මුල් තොරතුරු වාර්තාව	362
72.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 36 වගන්තිය	366
73.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 37 වගන්තිය	369
73.1	හැන්සා(ර්)ඩ්	371
74.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 38 වගන්තිය	372
75.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 42 වන වගන්තිය	374
76.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 45 වන වගන්තිය (විශේෂඥ සාක්ෂි)	375
77.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 48 වගන්තිය	377
78.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 49 වගන්තිය	377
79.	ඥාති සම්බන්ධය ගැන මතය අනුකූල වන අවස්ථාව	379
80.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 51 වගන්තිය	380
81.	වර්තය පිළිබඳ සාක්ෂි	381
82.	සාක්ෂි ආඥාපනතේ 60 වගන්තිය	383
82.1	60 වන වගන්තියේ විෂයපථය	384
83.	ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික සාක්ෂි	385
83.1	සෘජු සාක්ෂි සහ ප්‍රවාදක සාක්ෂි අතර වෙනස හඳුනා ගැනීම	388

83.2	මනය පිළිබඳ සාක්ෂි	388
84.	පරිචේශනීය සාක්ෂි	388
85.	අධිකරණයේ බලය	389
86.	හරස් ප්‍රශ්න කිරීමේදී	389
87.	ප්‍රසිද්ධ ලේඛන	389
88.	විදුලි පණිවිඩ	395
89.	අවුරුදු 30 ක් පැරණි ලේඛන	397
90.	බැංකුකරුගේ පොත්	400
91.	චිත්ති කුඩුවේ සිට වූදින විසින් කරනු ලබන ප්‍රකාශය	402
92.	අවසානය	404